

*„Individualaus pagalbos plano
vaikui rengimas ir jo
efektyvumas“*

2023 m. gruodis
J. Karalienė

DĖL 2023–2024 IR 2024–2025 MOKSLO METŲ PRADINIO, PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMŲ BENDRŲJŲ UGDYMO PLANŲ PATVIRTINIMO

- * 125. Mokykla kiekvienam mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, rengia individualų ugdymo planą, kurio sudėtinė dalis yra pagalbos planas, apimantis pagalbą ugdymo procese ir kitų specialistų teikiamą pagalbą, didinančią ugdymo veiksmingumą, ir:
 - * 125.1. kuriam rengti bei įgyvendinimui koordinuoti paskiria koordinuojantį asmenį, kuris kartu su mokytojais ir švietimo pagalbą teikiančiais specialistais, vaiku, su jo tėvais (globėjais, rūpintojais) numato ugdymo ir pagalbos tikslus;
 - * 125.2. kuriam įgyvendinti turi būti sudaryti individualūs tvarkaraščiai, derantys su klasės, kurioje mokinys mokosi, tvarkaraščiu, ir užtikrinantys, kad mokinys gaus ugdymą ir švietimo pagalbą tokia apimtimi, kokią nustato Bendrieji ugdymo planai ir rekomenduoja mokiniui pedagoginė psichologinė ar švietimo pagalbos tarnyba;
 - * 125.3. kurio formą nusistato pati įstaiga, suplanuoja jų įgyvendinimo, stebėsenos ir aptarimo formas bei etapus.

126. Mokykla, rengdama individualų ugdymo planą mokiniui ir vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 78, 86, 87, 100, 108 punktuose nurodytu pradinio, pagrindinio ar vidurinio ugdymo dalykų programoms

- * 126.1. pradinio ugdymo programoje koreguoti iki 20 procentų, o pagrindinio ugdymo programoje iki 30 procentų dalykų programoms įgyvendinti skiriamų metinių pamokų skaičiaus (nemažindama nustatyto mokiniui minimalaus pamokų skaičiaus per savaitę);
- * 126.2. planuoti specialiąsias pamokas ir (ar) didinti pamokų, skirtų ugdymo sričiai / dalykų grupei, socialinei veiklai, ugdymui profesinei karjerai, medijų ir informaciniam raštingumui...
- * 126.3. keisti specialiųjų pamokų, pratybų ir individualiai pagalbai skiriamų valandų (pamokų) skaičių;
- * 126.4. keisti pamokų trukmę, dienos ugdymo struktūrą, siekdama individualiame ugdymo plane numatytų tikslų;
- * 126.5. formuoti nuolatinės ar laikinąsias grupes, pogrupius iš tų pačių ar skirtingų klasių mokinių;
- * 126.6. vėliau pradėti pirmosios ar antrosios užsienio kalbos mokytį – mokinį, turintį klausos, įvairiapusių raidos, elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo, skaitymo ir (ar) rašymo, intelekto (taip pat ir nepatikslintų intelekto), bendrųjų mokymosi sutrikimų, turintį kochlearinius implantus;
- * 126.7. mokytį tik vienos užsienio kalbos – mokinį, turintį klausos, įvairiapusių raidos, elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo, skaitymo ir (ar) rašymo, intelekto (taip pat ir nepatikslintų intelekto), bendrųjų mokymosi sutrikimų, turintį kochlearinius implantus;
- * 126.8. nemokytį užsienio kalbų turinčiojo kompleksinių negalių ir (ar) kompleksinių sutrikimų, į kurių sudėtį įeina įvairiapusių raidos, elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo, skaitymo ir (ar) rašymo, intelekto, bendrieji mokymosi sutrikimai, klausos sutrikimai (išskyrus nežymų klausos sutrikimą). Užsienio kalbų pamokų laikas gali būti skiriamas lietuvių, lietuvių gestų kalbai mokytį, kurčiųjų dvikalbystei ugdyti;

Individualus pagalbos vaikui planas

- * Individualus pagalbos vaikui planas (toliau – IPP) – dokumentas, apibrėžiantis pagalbos vaikui tikslus, priemones, vykdytojų atsakomybes, pagalbos įgyvendinimo stebėseną.
- * **IPP tikslas** – padėti švietimo įstaigų komandoms siekti efektyvesnės pagalbos ugdymo(si) sunkumų patiriančiam vaikui, skatinti komandinį darbą ir bendradarbiavimą tarp vaiko šeimos ir mokyklos.

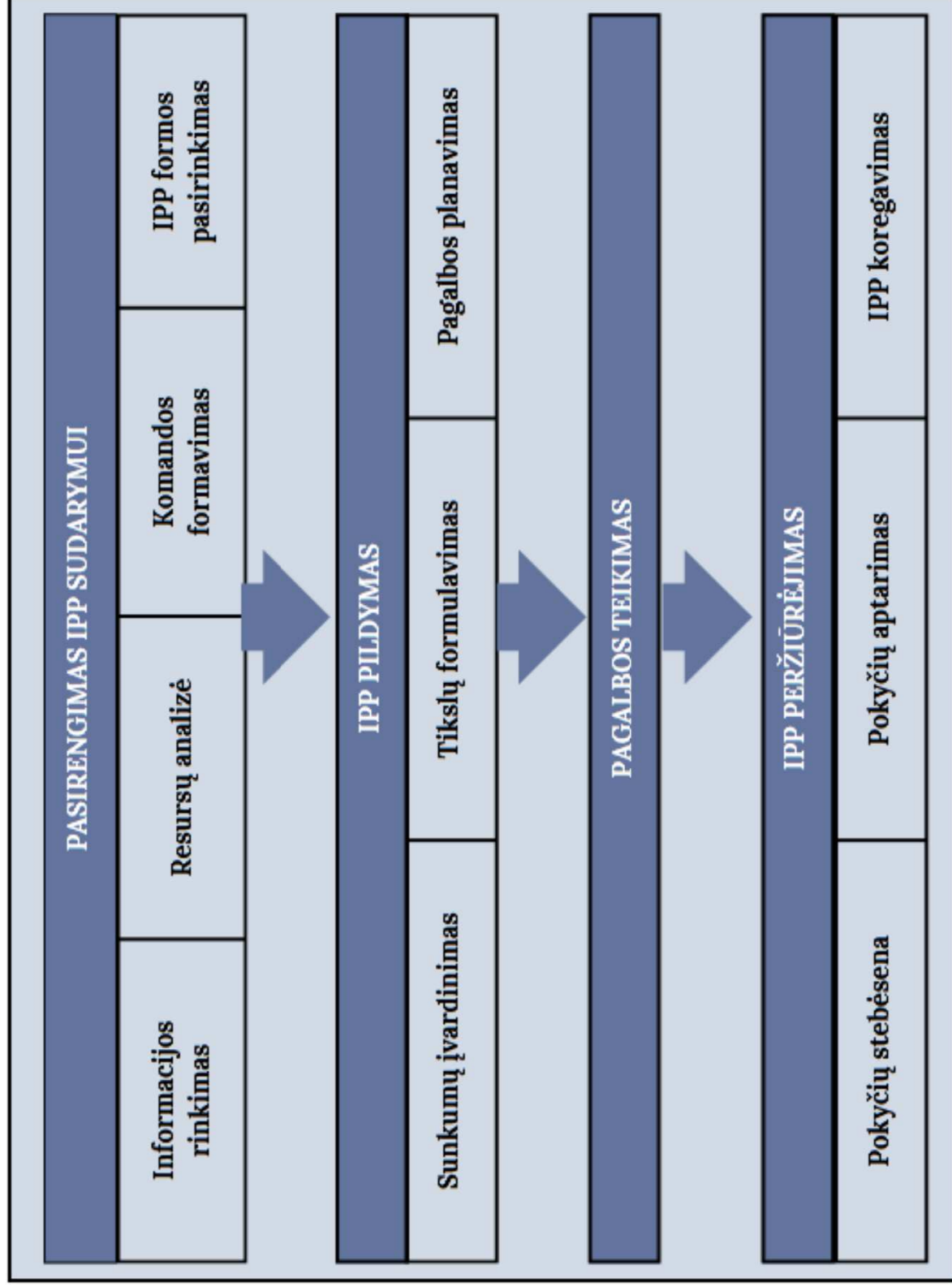
Pagrindiniai dokumentai, reglamentuojantys IPP sudarymo gaires:

- * Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. balandžio 11 d. Nr. V-579 patvirtintas „Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tarkos aprašas“.
- * Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. rugsėjo 14 d. įsakymu Nr. V–1367 patvirtintos „Ugdymo organizavimo rekomendacijos mokiniams, kuriems diagnozuotas autizmas“.
- * Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V–1568 patvirtintos „Rekomendacijos mokykloms dėl mokinių, turinčių klausos, regos sutrikimus, ugdymo organizavimo“.
- * 2022–2023 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrieji ugdymo planai.

Individualus pagalbos planas

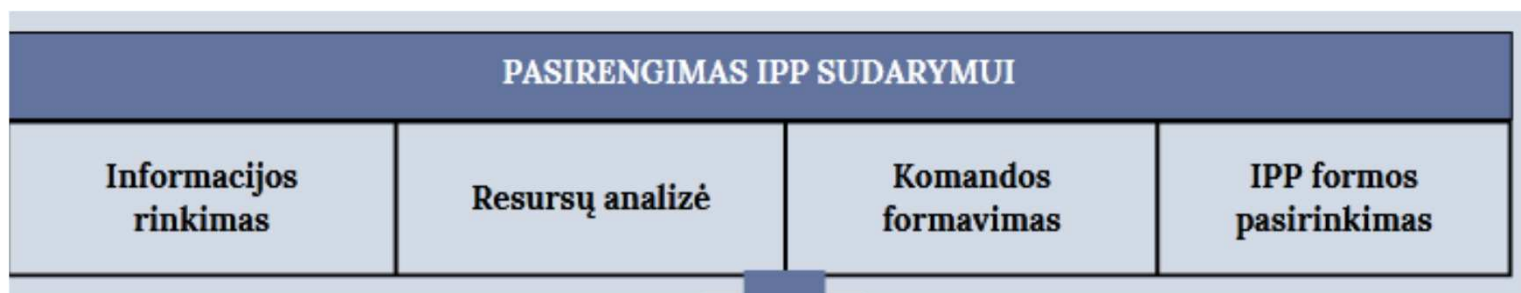
- * IPP sudaromas nagrinėjant konkrečiau vaiko atvejį, jeigu VGK priima tokį sprendimą.
- * IPP turi būti sudaromas visiems vaikams, turintiems: įvairiapusį raidos sutrikimą, klausos sutrikimą, regos sutrikimą.
- * Mokiniai, turinčiam specialiujų ugdymosi poreikių, IPP gali būti Individualaus ugdymo plano dalimi (2022–2023 m.m. Bendrieji ugdymo planai).

IPP rengimo ir įgyvendinimo schema:

Iš surinktos informacijos apie vaiką, svarbu atkreipti dėmesį į:

- * savarankiškumą, savarankiško darbo įgūdžius;
- * socialinio bendravimo įgūdžius;
- * gebėjimą pasinaudoti pagalba;
- * reagavimo į nesėkmę ypatumus;
- * reagavimo į drausminimą ypatumus;
- * reakcijas į paskatinimą;
- * sensorinį jautrumą.

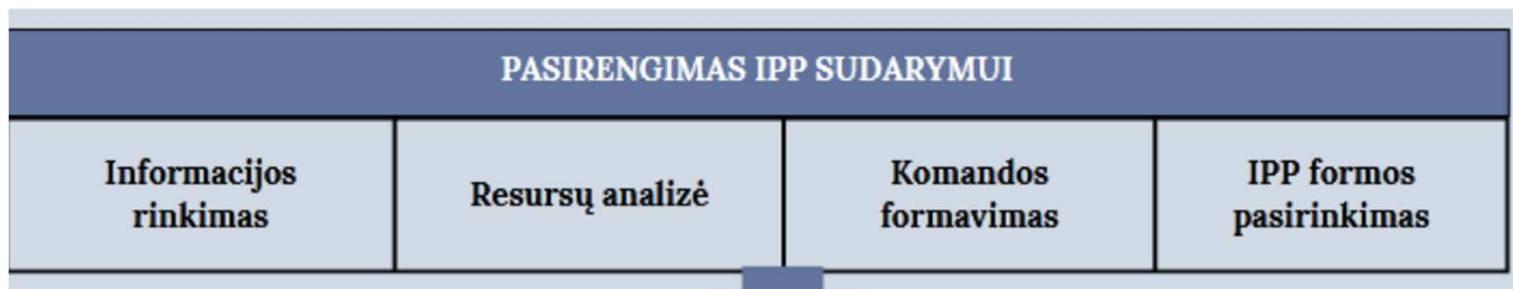
Resursai

- * Žmogiškieji resursai
- * Materialūs resursai ir aplinkos pritaikymas
- * Vaiko resursai

PASIRENGIMAS IPP SUDARYMUI			
Informacijos rinkimas	Resursų analizė	Komandos formavimas	IPP formos pasirinkimas

Komandos formavimas

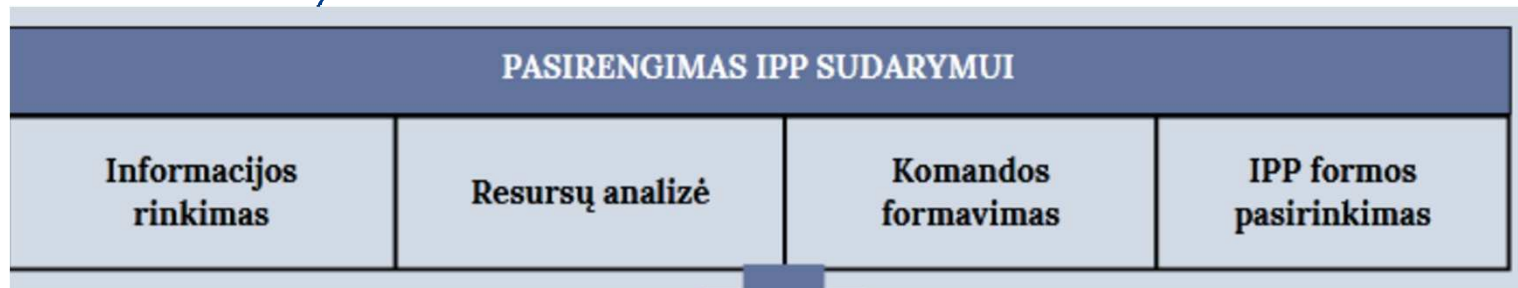
- IPP įgyvendinimo komanda - **analizuoja** ir apibendrina pagalbos teikimui reikalingą informaciją, pasiskirsto funkcijomis ir atsakomybėmis, numato pagalbos priemones ir būdus, juos įgyvendina;
- * Organizuoja sistemingą švietimo pagalbos poveikio aptarimą, atsiskaito apie mokiniui teiktos pagalbos veiksmingumą VGK ne rečiau nei kartą per pusmetį.
- * Komandos narių skaičius pasirenkamas tikslingai, siekiant įtraukti visus vaiką ugdančius asmenis į individualios pagalbos organizavimą ir įgyvendinimą.
- * Komandos narių skaičius priklauso nuo atvejo sudėtingumo. Rekomenduojama komandos aktyvą sudaryti iš 3–5 narių.
- * Komandos aktyvas pasiskirsto vaidmenimis: koordinatoriaus pavaduotojas, pasitarimų vedėjas, sekretorius, nariai, atsakingi už dokumentaciją, komunikaciją su šeima, mokytojais, institucijomis ir pan.
- * Komandai vadovauja pagalbos plano įgyvendinimą koordinuojantis asmuo.

IPP FORMOS PASIRINKIMAS

Į planą rekomenduojama įtraukti:

- * Problemos apibūdinimą, vaiko sunkumų aprašymą.
- * Mokinio galias.
- * Pagalbos tikslus, uždavinius, siektinus rezultatus, laukiamus pokyčius.
- * Komandos narių, mokyklos administracijos, pedagogų įsipareigojimus.
- * Tėvų įsipareigojimus.
- * Mokinio įsipareigojimus (progimnazijos, gimnazijos lygmuo).
- * Plano įgyvendinimo trukmę, terminus, pasitarimų periodiškumą.

Sunkumų apibūdinimas

- * Pateikiamas trumpas situacijos aprašymas, nurodomos sunkumų pasireiškimo aplinkybės – kas tiksliai ir kada tiksliai vyksta, pvz.: „kelis kartus per valandą pastumia kitus vaikus, spardo, mėto žaislus“; „per lietuvių kalbos pamokas sunkiai susikaupia, blaškosi, reikia vis sugrąžinti prie atliekamos veiklos“.
- * Jei mokinio problemos yra kompleksinės, sudėtingos, svarbu išskirti prioritetus -kuriuos sunkumus spręsimė pirmiausiai.

IPP PILDYMAS		
Sunkumų įvardinimas	Tikslų formulavimas	Pagalbos planavimas

Tikslų formulavimas

- * Siūloma pradėti nuo įgyvendinamų, pasiekiamų tikslų, kad būtų galimybė patirti sėkmę.
- * Sudėtingesnius tikslus įtraukime palaipsniui. Išsikeltu tikslu apibrėžiame, ties kuriuo konkrečiu sunkumu dirbsime ir kokių konkrečių rezultatų sieksime

IPP PILDYMAS		
Sunkumų įvardinimas	Tikslų formulavimas	Pagalbos planavimas

Tikslų formulavimo pavyzdžiai

Ugdymo įstaiga	Sunkumas / Problema	Tikslo formulotė
Mokykla	Lankomumo problemos	... (vaiko vardas), iki pusmečio pabaigos per mėnesį praleis ne daugiau negu 10 pamokų be pateisinamos priežasties.
	Namų darbų atlikimo sunkumai	... (vaiko vardas), tris kartus per savaitę atliks namų darbus, padedant mokytojui padėjėjui. Tikslą planuojame pasiekti per dvi savaites.
		... (vaiko vardas) kiekvieną ketvirtadienį pateiks matematikos mokytojui atliktus namų darbus patikrinimui, kol surinks reikiamą kaupiamąjį balą (galima detalizuoti, konkretinti atsižvelgiant į Jūsų situaciją).
	Savižala	Kartu su (vaiko vardas) per mėnesį parengti saugaus elgesio planą ir iki pusmečio pabaigos stebėti ir su vaiku kas savaitę aptarti kaip pavyksta jo laikytis.

Ugdymo įstaiga	Sunkumas / Problema	Tikslo formuluotė
	<p>Vaiko savarankiškumo trūkumas, taisyklių laikymosi sunkumai</p>	<p>... (vaiko vardas), gaudamas suaugusiojo (mokytojos) žodinę pagalbą gebės atlikti šias užduotis: pažaidęs sudės žaislus į vietą, sudės savo lauko rūbus į spintelę. Tikslą planuojame pasiekti per vieną mėnesį.</p> <p>... (vaiko vardas) kiekvieną kartą prieš valgį be atskiro priminimo nusiplaus rankas su muilu ir vandeniu bei nusišluostys jas. Tikslą planuojame pasiekti per vieną mėnesį.</p>
<p>Darželis</p>	<p>Gebėjimo tinkamai pranešti apie savo norus ir poreikius sunkumai, netinkamas elgesys</p>	<p>... (vaiko vardas) norėdamas paimti žaislą, bent du kartus per dieną paprašys leidimo jį paimti, o negavęs – kreipsis pagalbos į suaugusįjį.</p> <p>... (vaiko vardas), nors vieną kartą per dieną, norėdamas pastumti kitą vaiką, gebės apie tai pasakyti auklėtojai (pvz. “aš pykstu” arba “noriu pastumti”).</p> <p>... (vaiko vardas), su auklėtojos žodine ir apglėbimo pagalba netinkamą elgesį (prieš kitą vaiką) pakeis emocijų iškrova į pagalbę, žaisliuką, popieriaus lapą ar kitu saugiu būdu. Tikslą planuojame pasiekti per tris mėnesius.</p>

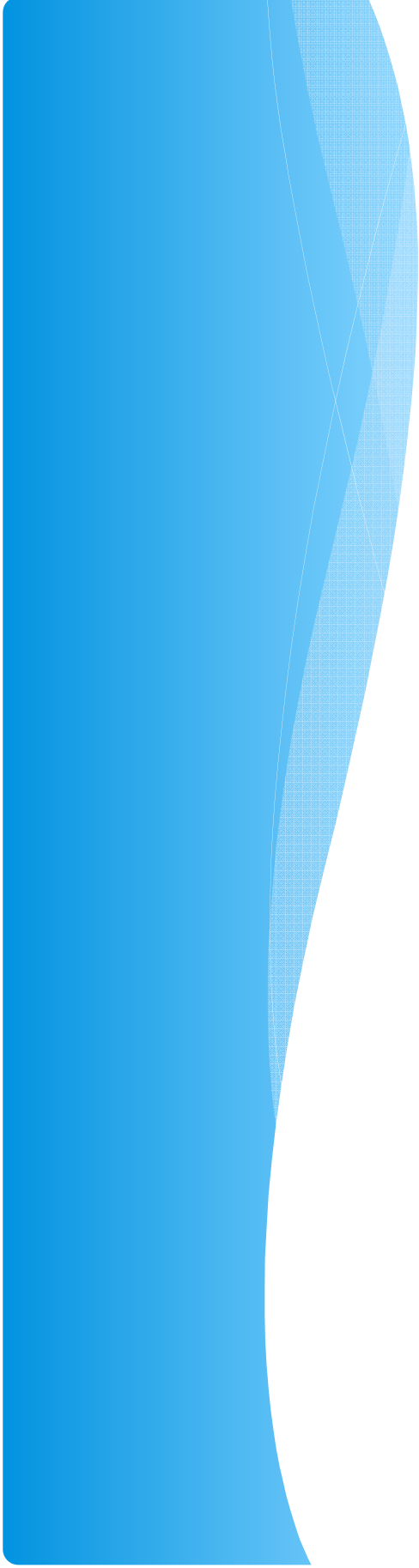
Švietimo pagalbos planavimas ir formos

- * Individualus darbas su mokiniu;
- * Darbas su klase, mokinių grupe;
- * Darbas su mokinio šeima;
- * Darbas su mokyklos bendruomene;
- * Bendradarbiavimas su socialiniais partneriais.

IPP PILDYMAS		
Sunkumų įvardinimas	Tikslų formulavimas	Pagalbos planavimas

Švietimo pagalbos mokiniui rūšys:

- * **konsultavimas** (mokinio, mokinių grupės, mokytojų, įstatyminių atstovų siekiant padėti mokiniui mokytis, naujai elgtis, geriau pažinti save ir pan.);
- * **ugdymo pritaikymas**, siekiant sudaryti palankias sąlygas siekti geresnių mokymosi rezultatų;
- * **socialinių ir gyvenimo įgūdžių formavimas** – ugdomas gebėjimas priimti pagalbą, daryti sprendimus, spręsti problemas, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinais būdais, valdyti emocijas, įgyti sveikos gyvensenos įgūdžius;
- * **elgesio korekcija**, socialiai priimtino elgesio modeliavimas;
- * **prevencinis darbas** (smurto, patyčių, žalingų įpročių prevencija);
- * **kitos pagalbos rūšys.**

IPP PERŽIŪRĖJIMAS		
Pokyčių stebėseną	Pokyčių aptarimas	IPP koregavimas